

העם

על הראש

סמל יום העצמאות ה-18 — ח"י למדינת ישראל — היה פטיש עשוי מחומר פלאסטי, המשמיע קול ציפצוף בנקישתו. רעש מכני זה בא במקום השמחה ה-אמיתית, חדות החרות ורגנות העצמאות. תחת להשתתף בחוויה ההיסטורית הגדולה, הלם הצעיר הישראלי על ראש רעו בפטיש זה, ברצינות של תנועה פולחנית. בחבטותיו אלה מילא הקהל את חובתו כלפי חג העצמאות.

הציר ציניקן: "בעוד אלפיים שנה, ביום ה' באייר, יהלמו כל פזורי ישראל באשר הם שם — בכדור הארץ, בירח, בנוגה ובמאדים — בפטישים אלה, איש על ראש רעהו, תוך אמירת ברכות, אישי אישי בבית הכנסת שלו. אף אחד לא יזכור עוד, מגיין בא המינהג ולשם מה, זאת חתיה, פשוט המצ' ויה התרייד כמו הדלקת נרות הנוכה, או אכילת מצות בפסח."

מדיניות

רוח חדשה

מכל מדינות הגוש הקומוניסטי, אין מדינה האוהדת את ישראל יותר מאשר הדמוקרטיה העממית הפולנית. יש לכך כמה סיבות. בניגוד לשתי שכנותיה — גרמניה המזרחית וברית המועצות — אין פולין מנסה לשכוח את השואה ה-

הקשיש. היא גרמה לתזוזתה, בעיקר על ידי תמיכת הסכסוך לקניית מיגרש הרוסים הירושלמי, אך לא פרצה את החותמת. אמתלה נכונה. גראה כי אבא אבן, ש נולד 18 שנה אחרי גולדה, בקייפטאון ש בדרום אפריקה, החליט לנקוט יוזמה פעי לה יותר.

הוא עשה זאת בכשרון דיפלומטי, המכי גם רוח חדשה למדיניות החוץ הישראלית. במקום לחכות להזמנה פולנית רשמית, יצר אמתלה נאותה: כנס של שגרירי ישראל ב מוזרתיאירופה, שיערך בחורשה. בכך פטר את הממשלה הפולנית מן הצורך לנקוט יוזמה פרו-ישראלית בולטת מדי — ומאפי שר לה לעשות מחווה מתון, אך חרימש מעי של ידידות כלפי ישראל, על ידי פגי שת ראשיה עם השר הישראלי. אין ספק שהסובייטים אישרו מחווה זה מראש.

התמרון זכה לתשומת לב רבה בעולם. כי יוזמת אבן נראית, בצדק, כקו חדש, המקי ביל לקו של דה גול. מגמתו הברורה: לשח רר את ישראל מן התלות הבלעדית בארצות הברית, להחזיר לה מידה של כושר תמרון. זהו תנאי מוקדם לכל מדיניות חוץ ה ראוייה לשמה. גראה כי אבן הוא שרי החוץ הראשון של ישראל המבין זאת.

יחסי חוץ

WAS? WAS?

הצרה של שליטי בון וירושלים היא ש גרמניה להם שיש להם שפה משותפת. כי

● **מחנה המתנגדים לכור ההתפלה האמריקאי בישראל הולך וגובר גם כחוגי הצמרת.** הסענה המתחזקת במיוחד לאחרונה: הכור ייצור תלות גמורה של ישראל באורניום המועשר, שרק אמריקה יכולה לספקו. הדוגמה העושה רושם גם בישראל: סירובה הפתאומי של ארצות הברית לספק אורניום מועשר לצרפת, הזקוקה לו לשם הפעלת צוללות אטומיות, כתגובה על מדיניותו האנטי-אמריקאית של דה גול. למעשה תוכל ארצות הברית לשתק את הכור הישראלי, אחרי שיוקם, כל אימת שתצרה, על ידי מניעת האורניום.

● **לא מן הנמנע כי דויד בן גוריון יגיב על גילויי "העולם הזה" לגבי פרשת הפצצות בכנרת, כדי לנער את האחזיות מעצמו.** בן גוריון ינסה להוכיח כי לא הוא נתן את ההוראה, למרות שהדברים אירעו בימי כהונתו כראש הממשלה ושר הבטחון.

● **הממשלה תעיין מחדש בהכמתתו של לוי אשכול לבטל את "בוגנון" המימשל הצבאי.** מאחורי הסענה שאין המשטרה מסוגלת למלא את התפקידים הנוספים שיוסלו עליה, בגלל חוסר תקן, קיים נימוק שני: החשש כי האבטלה המתגברת, שקורבנותיה העיקריים הם הפועלים הערביים שעבדו עד כה בערים היהודיות, תגרום לתסיסה באוכלוסייה הערבית. במקרה זה יוסל על המימשל הצבאי להחניק כל אישקס באיבו, על ידי שימוש תקיף בתקנות החירום.

● **המצלות ועדת התיקון לתיקון "חוק לשון הרע" לא יבוצעו כלשונן.** שרי המשפטים, עומד לנסח הצעת התיקון לפי גישתו שלו, שאינה זהה עם גישת הוועדה, אלא תהיה שונה ממנה גם לחומרה וגם לקולה.

● **מוסדות הממשלה והרפואה יידרשו לשקול בקרוב אם ינקוט בפעולות למנוע נגד חדירת השימוש בסם אי-סידו לישראל.** השימוש בסם זה, הגורם להזיות, פשט כמגיפה בארצות הברית, והחל קונה לו אחיזה לאחורונה גם באירופה. אין ספק כי בקרוב יגיע גם

אל היעד הבא

לישראל. בניגוד לדיעה הקודמת, כי אין הסט גורם לשום תוצאות שליליות, נוסים עתה חלק מהרופאים לדיעה כי הוא עלול להזיק, אחרי שנתגלו מיקרים בהם לא התעוררו אנשים מהשפעת הסם במשך חודשים, ואירעו מיקרים רבים של התאבדות בהשפעת הסם. הסכנה העיקרית: מחירו הזול של הסם (כ-20 ל"י למנה הדרושה להתמכרות חד-פעמית), ואי-יכולתה של המשטרה הבינלאומית לחסום בו, מכיוון שאינו מופיע ברשימה העולמית המוסכמת של סמים משכרים או אסורים.

● **סיכויי המשא-יחמתן עם גרמניה אינם טובים.** אף שהגרמנים יזונו מנקודת הנכחית ויגדילו את הצעתם הכספית, לא יתקרבו לדרישה הישראלית. הסיבה העיקרית: קשיים פנימיים. דעת-הקהל הגרמנית מתנגדת יותר ויותר למה שנראה לה כ"סחיסה ישראלית", והצלחות המפלגה הניאו-נאצית בבחירות המקומיות משמשות אות אזהרה למפלגות הגדולות, לבלי להרחיק לכת בכיוון הבלתי-רפואתי.

● **שחקני קבוצת הכדורגל הכוזימכבי רמת-גן עומדים להבי ריז על שבייתה.** הסיבה: הנהלת הקבוצה מפגרת מזה חודשים בתשלום דמי האימונים לשחקנים. לפני משחקה האחרון של הקבוצה, נגד הפועל פתח תקווה, סירכו השחקנים לעלות על המיגרש, שיחקו לבסוף רק לאחר הבטחותיהם של מנהלי הקבוצה, עתה, לאחר שלא מולאו ההבטחות, מתכוננים השחקנים לא להופיע לאימונים. הצעד הבא: אי-הופעה לשני מישחקי הליגה האחרונים שנתרו עדיין.

● **הארוחות בבתי-המלון בארץ תלכנה ותקטנה.** מאחר שהי ממשלה לא התירה לבתי-המלון להעלות את המחירים בשיעור הנדרש על-ידם, התחילו בתי-המלון להקטין את השרות הניתן תמורת המחיר. שלב ראשון במל: חמה: הנהגת ארוחת-בוקר סטנדרטית מוקטנת והורדת המנה הראשונה של ארוחת הצהריים הכלולה במחירי הפנסיון המלא. זירת המאבק: מלונות הפאר.

גרמנית ואידיש דומות מאד זו לזו, אך אין שתי שפות הרחוקות זו מזו יותר בצורת הבעתן. ומשא-יחמתן בין שתי המדינות מסתובב כל הזמן סביב בעייה בלשנית זו. מה נאמר? מה פירוש הדברים שנאמר? תנועת-יד מערבית. בן גוריון נפגש עם אדנאור, לפני ארבע-שנים, בניו-יורק. הי פגישה היתה דרושה לאדנאור, כדי לפלס את דרכו אל דעת-הקהל האמריקאית. כך גוריון הסכים לכך, כי גרמו לו שתשלים תמורה נאותה.

על אשר קרה בפגישה זו יש שתי גירסות שונות, וגם שני פרוטוקולים שונים. בן גוריון יצא משוכנע כי אדנאור התחייב לשלם לישראל 500 מיליון דולארים נר-ספים. אדנאור יצא משוכנע שלא הבטיח דבר איך זה יכול לקרות בין שני פוליטיקאים כל-כך מנוסים ומשופשפים כמו שני הי זקנים האזניים של גרמניה וישראל? זוהי בעיה של קומוניקציה. בן גוריון הוא שהזכיר את הסכום. אך נואר הגיב, כנראה, בתנועת-יד או בהבעת פנים, בתוספת כמה מילים, שנראו לבן גוריון כהסכמה ברורה. אבל ההבעות ר התנועות לא נכללו בפרוטוקול הגרמני. שם הופיעו רק המילים שנאמרו — והן, לבדן, לא אמרו דבר.

יהודית. להיפך: המישטר הקומוניסטי של פולין עושה את הכל כדי להזכיר את נהרות הדם היהודי שושפכו על אדמת פולין. מכאן שפולין מתייחסת לבעייה היהודית (וגם ל ציונות) אחרת מאשר המדינות הדוגלות בקו הקומוניסטי האנטי-ציוני האדוק.

כמו ישראל, אין פולין בטוחה עדיין בי גבולותיה. מבחינת החוק הבינלאומי, גבר לות ישראל הן "קווי שביתת-נשק", ואילו הגבול המערבי של פולין אינו אלא קו זמני של מינהל, עד ליום האגדי בו יקום הסכסך שלום רישמי. פולין מעוניינת באישור ישראל לגבול זה. קו הנהרות אודר וניסה. גרמניה המערבית מעוניינת בעמדה הישראלית הפוכה.

מן המבוי החרום, לכן, כשהחליט אבא אבן לערוך את המיבצע המעשי הראשון שלו להתקרבות ישראלית-סובייטית, בחר במפתח הפולני לדלת הקומוניסטית. מגמת ההתקרבות היתה טבועה גם במי שלתו הקודמת של אשכול. בניגוד לבן גוריון, שספק את שינאת-הרוסים עם הלב אימו בפלונסק, אין אשכול שונא את ברית המועצות שינאה עיוורת. אשכול, ילדי קיוב, בירת אוקראינה הסובייטית, רצה להוציא את יחסי מוסקבה-ירושלים מן המבוי ה-סתום.

(המשך בעמוד 12)